JAROSLAV HAŠEK

O ASCENSIUNE PE MOASERNSPITZE

JAROSLAV HAŠEK

O ASCENSIUNE PE MOASERNSPITZE

ş vrea să vă previn de la bun început că nu era absolut deloc intenția mea, în cursul peregrinărilor prin Elveția, să-mi rup gâtul, şi că atunci când mi-am adunat curajul pentru a urca pe Moasernspitze[1] am făcut-o doar la îndemnul unor puteri mai presus de mine. Eram sub influența a trei sticle de vin şi a fiicei hangiului din Berna la care le-am băut.

Să nu divagăm. Ce este Moasernspitze? Dat fiind că am urcat pe el, cred că oricine şi-a dat seama până acum că e un munte cu un vârf ascuțit, cum indică chiar numele său. Cred că e inutil să mai subliniez că se găseşte în Alpi, fiindcă sper că nimănui nu-i trece prin cap că în Elveția s-ar afla Munții Himalaya.

Moasernspitze se înalță mândru la şase ore de Berna şi reprezintă o curiozitate a naturii prin faptul că înaintea mea nimeni nu şi-a pierdut

---

[1] Vârful Sfatului. (ger.)

viața pe el, asta pentru simplul motiv că nimeni nu a mai încercat să-l urce. Sunt atât de multe vârfuri în jurul Bernei încât acest pisc periculos se pierde printre ele şi dacă n-ar fi existat întreprinzătorul domn Grafergeren, hangiu din Berna, sunt convins că şi-n ziua de azi omenirea ar ignora complet faptul că Moasernspitze este locul ideal pentru a trăi plăcerile alpinismului, precum frângerea gâtului, pierderea mânilor şi picioarelor sau ruperea coloanei vertebrale.

Întreprinzătorul domn Grafergeren din Berna înțelesese foarte bine avantajele acestui munte — văi periculoase, versanți abrupți, căderi de pietre şi aşa mai departe — astfel că i-a venit ideea să construiască o cabană la poale unde să atragă turişti englezi şi alte persoane cărora nu le pasă dacă pică de pe Mont Blanc sau doar de pe Moasernspitze. A construit deci o cabană la poale şi o alta ceva mai sus, la patru ore de mers, sau mai corect, de târât în patru labe. Ambele erau bine aprovizionate cu băutură şi mâncare şi aşteptau doar prima victimă care să atragă clientela.

Destinul a vrut ca eu să cad primul în ghearele sale. Într-o zi la sfârşitul lunii iunie, m-am instalat la Berna, unde îi făceam curte parțial vinului său, parțial fiicei sale Margareta.

Vinul şi Margareta m-au convins să urc pe Moasernspitze. Din partea vinului una ca asta nu mă miră, dar sunt uimit să constat că femeile pot avea atât de puţină conştiinţă.

Acum, desigur, aş spune *s-o ia dracu' pe Margareta din Berna*, dar în acele clipe, sub influenţa emoţională a celor trei sticle de vin, i-aş fi promis că escaladez şi Everestul, cu atât mai mult Moasernspitze, care nu are decât trei mii cinci sute de metri.

Iată cum s-au petrecut lucrurile.

În seara sosirii mele la hanul domnului Grafergeren, m-am aşezat, cu o sticlă de vin în faţă, şi intru în vorbă cu Margareta.

Nici măcar nu ştiam ce povestesc. Mă lăudam, se pare, cu expediţiile mele alpine.

— Domnişoară, să urci pe Mont Blanc e joacă de copii. De Grossglockner nici nu mai vorbesc. Nici măcar nu-ţi vine ameţeala.

În acest moment, domnul Grafergeren s-a apropiat de noi.

— Milord, mi-a zis — îmi spunea aşa gândind că-s englez, fiindcă păream atât de curajos —,

Milord, cred că am ceva pentru domnia voastră. O ascensiune periculoasă.

— Eu nici nu merg în altfel de excursii, i-am spus Margaretei fără nicio jenă, decât dacă ştiu că în cel puțin 70% din cazuri s-au încheiat cu un accident mortal. De exemplu, domnule, ştiți unde se află Muntele Nebozizek[2]?

— N-am idee, Milord. E periculos?

Am răspuns calm:

— Din o sută de persoane, dacă se întorc pe picioarele lor cinci.

Grafergeren a simțit nevoia să pluseze.

— Milord, spuse el, vă garantez că un accident mortal e oricând posibil şi la noi, pe Moasernspitze. Avem şi noi versanți abrupți şi hăuri de două mii de metri adâncime.

— Asta nu-i mare lucru, domnule Grafergeren, mai aduceți-mi o sticlă de vin şi, pe drum, gândiți-vă bine la ce vă întreb. Îmi puteți garanta că în cazul unui accident trupul meu va fi complet zdrobit?

---

[2] Numele unui restaurant din Praga, construit pe panta colinei Petrin.

Când acest om minunat s-a întors cu vinul, mi-a răspuns:

— Vă pot da cuvântul meu de onoare că veți fi făcut terci. În cădere vă veți lovi de cel puțin două sute de ori de stânci ascuțite, m-a îmbiat el, apoi, haideți să vă mai spun un avantaj. Moasernspitze e adesea lovit de vijelii şi ploi torențiale, caz în care vă pot garanta pericolul de fi târât spre o prăpastie de furia apelor şi a vântului.

— Astea sunt pentru începători, domnule Grafergeren, nu pentru un turist ca mine.

— Poate, Milord, dar să vă mai spun ceva: veți urca printre ghețuri care nu-s aşa de sigure pe cât par. În 100% sau măcar 80% din cazuri se sparg sub greutatea călătorului, lăsându-l să cadă într-un hău. Pe scurt, Milord, ascensiunea pe Moasernspitze e făcută pentru dumneavoastră. Nu mai spun că e singurul munte de pe aici unde puteți să vă rătăciți în ceață, deci şansele de a vă zdrobi în fundul unei prăpăstii sunt considerabile; de asemenea, pe marginea hăurilor pietrele sunt mai fragile şi oricând puteți aluneca şi cădea. Nu ştiu ce să zic, dar mie mi se pare că e făcut pentru dumneavostră.

— Exact o expediție precum cele pe care îmi spuneați că le iubiți, a remarcat Margareta.

— Domnişoară, i-am zis, v-aş fi pe plac dacă aş urca pe Moasernspitze?

— Da, Milord, a răspuns Margareta.

Să te ia dracu, *roză delicată a Elveției*, îmi spun acum în sinea mea, dar atunci i-am luat mâna în a mea şi am spus:

— Domnişoară Margareta, voi urca pe Moasernspitze.

Şi m-am dus.

e ghidul meu îl chema Jiri şi cum se întâmpla să fie catolic, mi-a sugerat să mă spovedesc înainte să pornim în ascensiune. L-am refuzat, aşa că m-a rugat să-i dau nişte bani ca să-şi ia de băut cât suntem încă în Berna. L-am servit cu dragă inimă.

Plin de bunăvoință, mi-a oferit o bucățică de arsenic pe care muntenii îl ronțăie aşa cum roadem noi cubulețele de zahăr.

— Cu plăcere, am spus, mulțumindu-i din tot sufletul.

Jiri a băut atât de mult încât vroia să mă lege de el cu o coardă de siguranță pe când eram încă în Berna. M-am văzut nevoit să-l refuz din nou şi am plecat fără să fim legați între noi spre cabana domnului Grafergeren, care ne-o luase înainte pe un măgăruş.

— Dacă nu o să vă mai revăd niciodată, mi-a spus Margareta la plecare, am să vin din când în când să mă rog la mormântul dumneavoastră. Ce inimă bună au aceste fetişcane din Elveția!

După şase ore de ascensiune lină am ajuns la cabana de la poale unde am petrecut confortabil noaptea. De dimineață ne-am pus iar la drum. Domnul Grafergeren îşi freca mânile.

— Milord, a întrebat înainte de a ne despărți, în cazul unei nenorociri, vreți să comunic ceva anume familiei domniei voastre?

— Spune doar că vă recomand, pe dumneata şi Moasernspitze, tuturor rudelor mele.

— Aşa voi face, a zis, cu o voce plină de speranță.

Drumul urca şi devenea tot mai abrupt. Jiri m-a legat de el şi trebuie să recunosc că era un bun catolic fiindcă l-am văzut rugându-se în tot timpul acesta.

— Ce ai face, l-am întrebat, dacă aş aluneca şi aş rămâne atârnat deasupra unei prăpastii, iar tu abia m-ai putea ține? Ai aştepta să vină ajutoare?

— Aş tăia coarda, a răspuns Jiri cu mult calm, şi m-aş duce să anunț accidentul la Berna. Până după-amiază ar fi în toate ziarele şi să vedeți ce efect ar avea şi ce mult i-ar ajuta lui Grafergeren. Toți englezii vor veni să urce pe aici, fiindcă englezul iubeşte pericolul. Grafergeren e un om înțelept, nu vi se pare?

— Ba da, mi se pare.

Sinceritatea lui Jiri mi-a mers la inimă. Discutând veseli despre turişti morți am urcat din ce în ce mai sus, până la a doua cabană, în fața căreia se deschidea un frumos hău.

Am intrat şi am început să meditez, în vreme ce Jiri făcea o tocană din conserve de carne şi turna vinul.

În fața cabanei se înălța versantul înalt de o mie de metri al muntelui Moasernspitze. Din loc în loc gheața lucea. Pretutindeni se vedeau prăpăstii înspăimântătoare.

Pe aici trebuie eu să-mi rup gâtul?

Am început să mă deştept. Minunatul domn Grafergeren vroia să-mi folosească moartea ca reclamă pentru cabanele sale şi pentru Moasernspitze.

— Jiri, i-am spus ghidului, eu nu urc mai sus.

Jiri s-a speriat.

— Imposibil, Milord, a zis, vizibil afectat de cuvintele mele, aşa n-o să-mi mai văd banii niciodată.

— Dar te-am plătit deja.

— Da, Milord, dar n-o să mă mai plătească domnul Grafergeren.

— Dar pentru ce să te plătească?

— Că să vă duc pe Moasernspitze.

— Şi dacă aş muri în cursul ascensiunii, Jiri?

— Cu atât mai mult m-ar plăti şi-n plus asta ar atrage turiştii englezi care mi-ar da şi ei bani, şi domnul Grafergeren mi-ar mai da şi el.

— Şi dacă ar muri şi englezii, Jiri?

— Păi în cazul ăsta toată lumea o să vrea să urce pe Moasernspitze şi eu o să pot să pun ceva bănişori deoparte. Haideți, Milord, făceți-vă curaj şi hai să urcăm. Nu vă fie frică, cine ştie, dacă alunecați într-o prăpastie poate aveți noroc şi rămâneți atârnat de o stâncă.

— Să-ți spun eu ce o să facem Jiri: o să stăm aici două zile, o să mâncăm ce avem, o să-ți dau douăzeci de franci şi apoi o să coborâm ca şi cum am fi urcat până în vârful lui Moasernspitze.

— O să fie plictisitor, afară de cazul în care bătrânul Grafergeren nu face un atac de apoplexie văzându-mă coborând pe picioarele mele de pe munte, am gândit în sinea mea, plănuindu-mi răzbunarea.

Aşa că, vreme de două zile, am mâncat şi am băut tot ce era prin cabană iar în treia am început coborârea.

În fața cabanei de la poale a domnului Grafergeren ne aştepta însă o surpriză. Se adunaseră acolo vreo şaizeci de englezi care ne priveau uimiți. În fruntea lor Grafergeren părea că se sufocă văzându-ne cum coboram.

— N-ați murit?, m-a întrebat furios.

— Nu, după cum vedeți, i-am aruncat în trecere.

— Domnule, mi-a răcnit în ureche unul din englezi agitându-mi în fața ochilor *Jurnalul de Berna*, dacă sunteți un adevărat gentleman, explicați-mi ce-i cu asta…

Mi-a întins ziarul din ziua precedentă, unde subliniase cu albastru următorul articol:

O nouă ascensiune montană

Neobositul nostru prieten Grafergeren a reuşit să găsească o nouă ascensiune de senzație. Muntele Moasernspitze, pe care a înălțat cu grijă, ca un bun elvețian, două cabane, e foarte dificil de urcat. Cu regret trebuie să anunțăm că prima ascensiune a acestui vârf s-a terminat cu un accident. Turistul care a avut primul îndrăzneala să-l escaladeze, şi-a pierdut viața ieri seară, fără îndoială din cauză că nu a urmat instrucțiunile ghidului său, a cărui soartă rămâne încă necunoscută. Ascensiunea acestui munte este extrem de periculoasă şi, fiind atât de special, suntem siguri că va atrage numeroşi turişti. Continuă căutarea celor două cadavre. Pentru informații mai amănunțite, adresați-vă domnului Grafergeren, la cabana de la poalele muntelui Moasernspitze.

— Domnilor, le-am zis englezilor, astea sunt doar invenții ale domnului Grafergeren. Ascensiunea nu e absolut deloc periculoasă, aş putea spune chiar că e agreabilă. O plimbărică de după-amiază…

— Domnule Grafergern, spuse unul dintre englezi, ne întoarcem la Berna. După cum vedeți

domnul nu a murit, drumul e sigur, nu-i de noi, ne-ați mințit. Mergem, domnilor? O zi bună.

— Domnilor, strigă Grafergeren cu o voce înduioşătoare, gândiți-vă totuşi că poate ați reuşi să vă prindă o avalanşă…

Restul nu l-am mai auzit, deoarece deja ne îndepărtasem de ospitalierul său han.

Un bolovan a căzut chiar în fața noastră şi până în ziua de azi nu ştiu dacă s-a desprins dintr-o stâncă sau a fost aruncat de domnul Grafergeren.

Oricum, în felul acesta am scutit-o pe domnişoara Margareta de pelerinajele la mormântul meu. Nu puteți spune că în adâncul inimii nu sunt un om bun…

Sfârşit

Jaroslav Hašek

Traducere: Radu Pircă

